

CEM ÜSTÜNER

**SEKTÖRÜN ULUSLARARASI REKABET
GÜCÜNE ETKİSİ BAĞLAMINDA**

**DENİZ TİCARETİNİN
VERGİLENDİRİLMESİ**

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	vii
İÇİNDEKİLER	ix
TABLOLAR LİSTESİ	xxvii
KISALTMALAR	xxix

Birinci Bölüm GENEL AÇIKLAMALAR

1. DENİZCİLİK SEKTÖRÜ HAKKINDA GENEL BİLGİ	1
1.1. DENİZCİLİK SEKTÖRÜNÜN TARİHSEL GELİŞİMİ VE TÜRKİYE AÇISINDAN ÖNEMİ	1
1.2. DENİZCİLİK SEKTÖRÜNDEKİ ÖNEMLİ KURULUŞLAR	4
1.2.1. Denizcilik Müsteşarlığı.....	4
1.2.2. Deniz Ticaret Odaları.....	4
1.2.3. Türkiye Denizcilik İşletmeleri A.Ş.....	4
1.2.4. Türk Loydu.....	5
1.2.5. Gemi İnşa Sanayicileri Birliği Derneği.....	6
1.2.6. Vapur Donatanları ve Acenteleri Derneği	6
1.2.7. Türkiye Liman İşletmeleri Derneği	7
1.2.8. Su Ürünleri Mühendisleri Derneği	8
1.2.9. Ulaştırma Bakanlığı, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı, Maliye Bakanlığı, Devlet Planlama Teşkilatı, T.C. Devlet Demiryolları, Tarım ve Köyişleri Bakanlığı	9
1.2.10. Uluslararası Denizcilik Kuruluşları.....	9
1.3. DENİZ TİCARETİ HUKUKUNUN KAYNAKLARI	9
1.3.1. Türk Ticaret Kanunu	9
1.3.2. Diğer Mevzuat	10
1.3.3. 4721 Sayılı Türk Medeni Kanunu'nun Yürürlüğe Girmesinin Etkisi	11
1.3.4. Güncel Mevzuat.....	11
1.3.4.1. Birleşmiş Milletler Uluslararası Ticaret Hukuku Komisyonu UNCITRAL	11

1.3.4.2. AB Rekabet Politikası	12
1.3.4.3. Türk Deniz Turizmi	12
1.3.4.4. Su Ürünleri Yetiştiriciliği	13
1.4. DENİZ TİCARETİ HUKUKUNDAKİ BAZI ÖNEMLİ KAVRAMLARIN	
AÇIKLANMASI	14
1.4.1. Gemi ve Ticaret Geminin Tanımı	14
1.4.2. Geminin Ayrıcı Unsurları	15
1.4.2.1. Geminin Adı	15
1.4.2.2. Tanınma İşareti	15
1.4.2.3. Bağlama Limanı	15
1.4.2.4. Geminin Tonajı	16
1.4.2.5. Geminin Klası (Sınıfı)	16
1.4.2.6. Geminin Milliyeti	17
1.4.2.6.1 Türk Bayrağı Çekme Hakkının Kazanılması	18
1.4.2.6.2 Türk Uluslararası Gemi Sicili Kanununa Göre Türk Bayrağı Çekme Hakkı	19
1.4.3. Gemi Sicilleri	20
1.4.3.1. Genel Olarak	20
1.4.3.2. Milli Gemi Sicili	20
1.4.3.2.1 Gemilerin Sicile Tescili	20
1.4.3.2.2 Gemilerin Sicilden Terkini	21
1.4.3.3. İnşa Halindeki Gemilere Ait Sicil	21
1.4.3.4. Türk Uluslararası Gemi Sicili	21
1.4.4. Gemi Üzerindeki Aynı Haklar	21
1.4.4.1. Gemi Mülkiyeti	21
1.4.4.2. Gemi İpotegi	22
1.4.4.3. Deniz Ödücü	22
1.4.4.4. Gemi Üzerinde İntifa Hakkı	23
1.4.5. Borda Evrakı	23
1.4.6. Donatan ve Donatma İştiraki	23
1.4.7. Kaptan ve Gemi Adamları	24
1.4.8. Navlun / Navlun Sözleşmesi	24
1.4.9. Çarter Sözleşmesi / Zaman Üzerine Çarter (Time Charter) / Kırkambar Sözleşmesi	25
1.4.10. Konşimento (Bill of Lading)	26
1.4.11. Freight Forwarder	26
1.4.12. Klas Kuruluşları	26
1.4.13. Grt ve Dwt ve Net Ton	27
1.4.14. Liman	27
1.4.15. Çekme Yeri	28
1.4.16. Tersane	28
1.4.17. Kolay Bayrak	28
1.4.18. Su Ürünleri	29
1.4.19. Denizcilik Terminolojisi	30
1.5. DENİZCİLİK SEKTÖRÜNÜN KAPSAMI	30

1.5.1. Deniz Ulaştırması (Deniz Ticaret Filoları)	31
1.5.2. Deniz Turizmi	31
1.5.3. Limanlar	31
1.5.4. Gemi ve Yat İnşa Sanayii	32
1.5.5. Su Ürünleri	32
1.5.6. Diğer	32
2. DENİZCİLİK SEKTÖRÜNÜN BUGÜNKÜ DURUMUNA GENEL BAKIŞ	32
2.1. DÜNYA'DA DENİZCİLİK SEKTÖRÜNÜN BUGÜNKÜ DURUMU	34
2.1.1. Deniz Ulaştırması	34
2.1.1.1. Deniz Ticaret Filosu	34
2.1.1.2. Ülkelerin Milli ve Yabancı Bayraktaki Gemileri	35
2.1.1.3. Deniz Taşımacılığı	36
2.1.2. Deniz Turizmi	37
2.1.3. Limanlar	39
2.1.4. Gemi İnşa Sanayii	41
2.1.5. Su Ürünleri	41
2.2. TÜRKİYE'DE DENİZCİLİK SEKTÖRÜNÜN BUGÜNKÜ DURUMU	43
2.2.1. Deniz Ulaştırması	43
2.2.1.1. Deniz Ticaret Filosu	43
2.2.1.2. Ulusal ve Yabancı Bayrak Açısından Durum	44
2.2.1.3. TUGS ve Milli Sicil Açısından Durum	44
2.2.1.4. Denizyolu Taşımacılığında Türk ve Yabancı Bayraklı Gemilerin Durumu	47
2.2.1.5. Yolcu ve Araç Taşımacılığında ÖTV İndiriminin Etkisi	48
2.2.2. Deniz Turizmi	49
2.2.3. Limanlar	53
2.2.4. Gemi İnşa Sanayii	55
2.2.5. Su Ürünleri	58
2.3. YUNANİSTAN DENİZCİLİK SEKTÖRÜNÜN BUGÜNKÜ DURUMU VE TÜRKİYE İLE KARŞILAŞTIRILMASI	61
2.3.1. Deniz Ulaştırması (Deniz Ticaret Filosu)	61
2.3.2. Deniz Turizmi	64
2.3.3. Limanlar	66
2.3.4. Gemi İnşa Sanayii	68
2.3.5. Su Ürünleri	69
3. TÜRK VERGİ SİSTEMİNE GENEL BAKIŞ	70
3.1. GELİR VERGİSİ	71
3.1.1. Tanımı	71
3.1.2. Kuramsal Temel	71
3.1.3. Mükellefiyet	71
3.1.4. Gelirin Unsurları ve Açıklamaları	72
3.1.4.1. Ticari kazançlar	72
3.1.4.2. Zirai Kazançlar	74
3.1.4.3. Ücretler	75
3.1.4.4. Serbest Meslek Kazançları	76

3.1.4.5. Gayrimenkul Sermaye İratları.....	76
3.1.4.6. Menkul Sermaye İratları.....	78
3.1.4.7. Diğer Kazanç ve İratlar	78
3.1.5. Dar Mükellefiyette Türkiye’de Elde Edilen Kazançlar.....	79
3.1.6. Gelirin Vergisinin Tarhı, Beyanı ve Ödemesi	80
3.2. KURUMLAR VERGİSİ.....	81
3.2.1. Kuramsal Temel	81
3.2.2. Tanımı.....	81
3.2.3. Mükellefiyet.....	82
3.2.4. Dar Mükellefiyette Türkiye’de Elde Edilen Kazançlar.....	82
3.2.5. Kurumlar Vergisinin Tarhı, Beyanı ve Ödemesi.....	83
3.3. KATMA DEĞER VERGİSİ.....	83
3.4. ÖZEL TÜKETİM VERGİSİ.....	84
3.5. MOTORLU TAŞITLAR VERGİSİ	84
3.6. DAMGA VERGİSİ.....	85
3.7. HARÇLAR	86
3.8. BSMV	86
4. GELİR ELDE ETMEK ÜZERE KURULAN İŞLETMELERİN HUKUKİ NİTELİĞİNİN VERGİ UYGULAMALARI AÇISINDAN ÖNEMİ.....	87
4.1. Sermaye Şirketleri (Ticaret Şirketleri).....	87
4.1.1. Anonim Şirketler	87
4.1.2. Limited Şirketler.....	87
4.1.3. Eshamlı Komandit Şirketler.....	88
4.2. Kooperatifler	88
4.3. İş Ortaklıkları	88
4.4. Diğerleri	89
4.5. Şahıs Şirketleri.....	89
4.6. Yabancı Kurumlar	89
4.6.1. İş Yeri ve Daimi Temsilci Kavramları.....	90
4.6.2. Kanuni Merkez, İş Merkezi ve İkametgah Kavramları	93
4.6.3. Yabancı Kurumlara İştirak Eden Kurumlar ya da Holdingler.....	93
4.6.3.1. Kontrol Edilen Kurumlar	93
4.6.3.2. İstisna Uygulamaları Açısından Yabancı Kurumlara İştirak Eden Holding Şirketleri.....	95
4.6.4. Vergi Cennetleri.....	95
4.6.5. İrtibat Büroları	97
4.6.6. Sorumluluk Kavramı	98

İkinci Bölüm

DENİZCİLİK SEKTÖRÜNDEKİ VERGİ UYGULAMALARI

1. TÜRK VERGİ SİSTEMİNDE DENİZCİLİK SEKTÖRÜ İLE İLGİLİ ÖZELLİKLİ UYGULAMALAR.....	101
---	-----

1.1. TUGS.....	101
1.1.1. TUGS Çerçevesinde Yapılan Düzenlemelerin Deniz Ticaretinde Türk Bayrağı Kullanımına ve Kabotaj Kanununa Etkisi Nedir? TUGS'a Kayıt Milli Mevzuatın Sağladığı Avantajlardan Faydalanmaya Engel midir?.....	103
1.1.2. TUGS Çerçevesinde Yapılan Düzenleme ile 2634 Sayılı Turizmi Teşvik Kanunu'nun Bağlantısı Nedir?.....	105
1.1.3. TUGS Çerçevesinde Sicile Kayıtlı Gemi Personeli Açısından Yapılan Düzenlemeler Nelerdir?.....	106
1.1.4. TUGS Çerçevesinde Yapılan Mali Düzenlemeler	106
1.1.5. TUGS Çerçevesinde Yapılan Mali Düzenlemelerle İlgili Açıklamalar.....	108
1.1.5.1. Hangi Deniz Taşıma Araçları TUGS Kapsamında Sağlanan Mali Teşviklerden Yararlanır?	108
1.1.5.2. TUGS'a Kayıt İçin Türkiye'de Mukim Türk ve Yabancı Uyruklu Kişiler Kavramını Nasıl Değerlendirmek Gerekir?.....	110
1.1.5.3. TUGS'a Kayıt İçin Türkiye'de Türk Mevzuatına Göre Kurulmuş Şirket Kavramını Nasıl Değerlendirmek Gerekir?	111
1.1.5.4. Hukuki Olarak Hangi Tipte Kurulmuş Şirketler TUGS'a Kayıt İçin Başvurabilir?	112
1.1.5.5. Vergisel Açından TUGS'a Kayıt İçin Hangi Tipte Şirket Daha Avantajlıdır?	112
1.1.5.6. TUGS'a Kayıt İçin Sermaye Şirketinde Yabancı Uyruklular İçin Bir Sınır Var mıdır?	113
1.1.5.7. Yatlar için TUGS'a Kayıtta Gerekli Olan "Turizm Şirketi Envanterine Kayıtlı Olmak" ve "Tonlato Belgesinde 'Ticari Yat' İfadesinin Olması" Ne Anlama Gelmektedir?.....	113
1.1.5.8. TUGS Kapsamında Yat İthal Edilebilir mi?.....	115
1.1.5.9. TUGS'un Finansal Kiralama Açısından Getirdiği Avantaj Nedir?	115
1.1.5.10. Finansal Kiralama İfadesinden Hangi Düzenlemenin Anlaşılması Gelmektedir?.....	116
1.1.5.11. Yurtdışından Finansal Kiralama Yoluyla Temin Edilen Gemiler ve Yatlar için TUGS'a Başvuru Yapılabilir mi? ..	117
1.1.5.12. Yurtdışından Finansal Kiralama Yoluyla Temin Edilen Gemilerde ve Yatlarda TUGS'a Başvuru Yapılabilmesi İçin Dwt Sınırı Aranacak mıdır?.....	118
1.1.5.13. Yurtiçinden Finansal Kiralama Yoluyla Temin Edilen Gemi ve Yatlar İçin TUGS'a Başvuru Yapılabilir mi?	119
1.1.5.14. TUGS Kapsamında Kavranan ve Kavranmayan Mali Teşvikler Nelerdir?	119
1.1.5.15. TUGS'a Kayıtlı Gemi ve Yatların İşletilmesi ve Devrinden Elde Edilen Kazançlardan Ne Anlamak Gerekir? ..	122
1.1.5.15.1 TUGS'a Kayıtlı Gemi ve Yatların İşletilmesi Ne Anlama Geliyor?	123
1.1.5.15.2 TUGS'a Kayıtlı Gemi ve Yatların Devri Ne Anlama Geliyor?	125

1.1.5.16. TUGS Kapsamında Sağlanan İşletme ve Devir İstisnalarında KDV Açısından da Bir İstisna Söz Konusu mudur?	126
1.1.5.17. TUGS Kapsamındaki Deniz Araçlarına ÖTV Açısından da Bir İstisna Söz Konusu mudur?.....	127
1.1.5.18. TUGS Kapsamındaki Deniz Araçlarına MTV Açısından da Bir İstisna Söz Konusu mudur?	127
1.1.5.19. TUGS Kapsamında Sağlanan İstisnalardan Ne Zaman Faydalanılmaya Başlanabilir?	128
1.1.5.20. TUGS'a Kayıtlı Gemi ve Yatların İşletilmesi ve Devrinden Elde Edilen Kazançlar Nasıl Hesaplanmalıdır? Muhasebe Uygulamaları Açısından Dikkat Edilmesi Gereken Hususlar ve Yükümlülükler Nelerdir?.....	129
1.1.5.21. TUGS'a Kayıtlı Gemi ve Yatların İşletilmesinde İstisnaya Konu Kazancın Tespitinde Dikkat Edilmesi Gereken Hususlar Nelerdir?	131
1.1.5.22. TUGS'a Kayıtlı Gemi ve Yatların İşletilmesinden Zarar Doğması Durumunda TUGS'dan Vazgeçilebilir mi?	132
1.1.5.23. TUGS'a Kayıtlı Gemi ve Yatlarda Bir Yaş Sınırlaması Mevcut mudur?	133
1.1.5.24. TUGS'a Kayıtlı Gemi ve Yatların Enflasyon Muhasebesi Açısından Değerlendirilmesi Nasıl Olacaktır?	133
1.1.5.25. Dar Mükellefler İstisna Kazançlardan Nasıl Yararlanabilecektir?	133
1.1.5.26. TUGS'a Kayıtlı Gemi ve Yatlar İçin Damga Vergisi, Harç, BSMV ve Fon İstisnası Nasıl Uygulanacaktır?	134
1.1.5.27. TUGS'a Kayıtlı Gemi ve Yatlar İçin Ödenmesi Gereken Harçlar Nelerdir, Ne Zaman Ödenir ve Nasıl Hesaplanmalıdır? ..	135
1.1.5.28. TUGS'a Kayıtlı Gemi ve Yatların Sicilden Terkini Durumunda Harç Ne Zamana Kadar Ödenir?.....	136
1.1.5.29. TUGS'a Kayıtlı Gemi ve Yatların Ödeyecekleri Harçlar Kimden Tahsil Olunur? Devir Durumunda Vadesi Gelmeyen Harçlar Kim Tarafından Ödenir?	136
1.1.5.30. TUGS'a Kayıtlı Gemi ve Yatların Yıllık Harçlarının Ödenmemesi Durumunda Mali Teşviklerden Faydalanılması Söz Konusu mudur? Bu Durumda Sicilden Re'sen Terkini Gerekir mi?	137
1.1.5.31. Sicilden Terkin, Satış, İsim Değişikliği, İpotek Tescili vb. İşlemlerde Hangi Mevzuat Dikkate Alınır? Sağlanan İstisnalardan Ne Şekilde Faydalanılır?	137
1.1.5.32. Finansal Kiralama İşleminde TUGS Harçları Kimin Tarafından Ödenecektir? Finansal Kiralama Şirketleri Adına Kayıtlı Gemi ve Yatların Kiracıya Devrinde Ayrıca Harç Alınacak mıdır?	139
1.1.5.33. TUGS'a Kayıtlı Gemi ve Yatların Yıllık Harçlarının Ödenmemesi Durumunda Ne Gibi İşlemler Yapılacaktır?	139
1.1.5.34. TUGS Çerçevesinde Sağlanan Mali Teşviklerin Uygulanmasına İlişkin Esasları Kim Tespit Etmeye Yetkilidir?..	140

1.1.5.35. TUGS Çerçevesinde Tahsil Edilen Harçlar Maliye Bakanlığınca Nasıl Değerlendirilecektir?.....	140
1.1.5.36. TUGS ile Tanınan Diğer Mali Yardımlar Nelerdir?	141
1.1.5.37. TUGS'un Armatör Şirketlerin Halka Açılması Konusunda Getirdiği Yenilik Nedir?	142
1.1.5.38. TUGS'a Kayıtlı Gemi ve Yatların Yurtdışında Sigorta Yaptırmalarına Bir Engel Bulunmakta mıdır?	143
1.2. DENİZ TİCARET FİLOSUNUN (BALIKÇI FABRİKA GEMİLERİ DAHİL) VE GEMİ İNŞA TESİSLERİNİN TEŞVİKİ	143
1.2.1. 2581 Sayılı Yasa İle Yapılan Düzenleme Nedir?	143
1.2.2. Neler Teşvik Kapsamındadır?.....	144
1.2.3. Her Türü Gemi, Yüzer Tesis, Yat veya Makine Teçhizat İstisnadan Faydalanabilir mi?	144
1.2.4. Söz konusu Düzenleme İçin Başvuru Nasıl Yapılacaktır?	145
1.2.5. Söz konusu Düzenleme Kapsamında Neler İstisnadan Faydalanamamaktadır?.....	145
1.2.6. İthal Edilecek Gemi ve Makine vb. Herhangi Bir İzne Tabi midir?	146
1.2.7. Söz Konusu İstisna Finansal Kiralama Yoluyla İthal Edilecek Gemi ve Makine vb. İçin de Geçerli midir?	147
1.2.8. Söz konusu Teşvik Uygulaması Şarhı Bir Uygulama mıdır?	147
1.2.9. Söz konusu Uygulama ile İlgili Bildirim Yükümlülükleri Nelerdir?	147
1.3. GEMİ VE YAT İNŞA YATIRIMLARINDA YATIRIM İNDİRİMİ UYGULAMASI	148
1.4. GELİR VERGİSİ AÇISINDAN DEĞERLENDİRME	148
1.4.1. Gerçek Kişiler Açısından Tam Mükellef ve Dar Mükellefiyetin Belirlenmesi	148
1.4.2. Deniz Araçlarının İşletilmesi ve Devrinden Doğan Kazançlar	150
1.4.2.1. Tam Mükellef Gerçek Kişiler Açısından.....	150
1.4.2.2. Dar Mükellef Gerçek Kişiler Açısından.....	152
1.4.3. Deniz Araçlarında Çalışanların Elde Ettiği Ücret Gelirleri.....	154
1.4.3.1. Tam Mükellef Gerçek Kişiler Açısından.....	154
1.4.3.2. Dar Mükellef Gerçek Kişiler Açısından.....	156
1.4.4. Denizlerden Elde Edilen Zirai Kazançlar (Su Ürünleri)	156
1.4.5. Deniz Araçlarının Kiralanması	159
1.4.5.1. Tam Mükellef Gerçek Kişiler Açısından.....	159
1.4.5.2. Dar Mükellef Gerçek Kişiler Açısından.....	161
1.4.6. Gelir Vergisi Matrahı Açısından Deniz Araçlarının Giderleri	162
1.4.7. Deniz Ulaştırması	162
1.4.7.1. Tam Mükellef Gerçek Kişiler Açısından.....	162
1.4.7.2. Dar Mükellef Gerçek Kişiler Açısından.....	163
1.4.8. Çifte Vergilemeyi Önleme Anlaşmaları Çerçevesinde Yukarıdaki Kazanç Unsurlarının Değerlendirilmesi.....	166
1.4.9. Vergi Cennetleri.....	166
1.5. KURUMLAR VERGİSİ AÇISINDAN DEĞERLENDİRME.....	167
1.5.1. Deniz Araçlarının İşletilmesi ve Devrinden Doğan Kazançlar	167

1.5.1.1. Tam Mükellef Kurumlar Açısından	167
1.5.1.2. Dar Mükellef Kurumlar Açısından	168
1.5.2. Deniz Araçlarının Kiralanması	170
1.5.2.1. Tam Mükellef Kurumlar Açısından	171
1.5.2.2. Dar Mükellef Kurumlar Açısından	171
1.5.3. Kurumlar Vergisi Matrahı Açısından Deniz Araçlarının Giderleri	172
1.5.4. Deniz Ulaştırması	174
1.5.4.1. Tam Mükellef Kurumlar Açısından	174
1.5.4.2. Dar Mükellef Kurumlar Açısından	174
1.5.4.2.1. Mevzuattaki Düzenleme Nedir?.....	174
1.5.4.2.2. Taşımacılık Faaliyetinden Elde Edilen Gelirlerin Hangi Gelir Unsuru Kapsamında Değerlendirilmesi Gerekir?	175
1.5.4.2.3. Taşımacılık İşinden Elde Edilen Ticari ve Arızı Kazançların Türkiye’de Elde Edilip Edilmediği Nasıl Tespit Edilecektir?	179
1.5.4.2.4. Hasılat Ne Zaman Elde Edilmiş Sayılır?.....	183
1.5.4.2.5. Hasılatın Türkiye’de Elde Edilen Kısmı Nasıl Belirlenecektir?.....	184
1.5.4.2.6. Serbest Bölgelerde Yapılan Yüklemelemlerden Sağlanan Hasılatı Nasıl Değerlendirmek Gerekir?.....	184
1.5.4.2.7. Transit Taşımacılık Hasılatını Nasıl Değerlendirmek Gerekir?	185
1.5.4.2.8. Deniz Taşımacılığının Devamı Olan Kara Taşımacılığını Nasıl Değerlendirmek Gerekir?	185
1.5.4.2.9. Taşımacılık İşinden Elde Edilen Ticari ve Arızı Kazançlardan Safi Kurum Kazancı Nasıl Tespit Edilecektir?	185
1.5.4.2.10. Taşımacılık İşinden Elde Edilen Safi Kurum Kazancı Üzerinden Hangi Vergiler Ödenecektir?	186
1.5.4.2.11. Bu Konuda Yayımlanmış Bakanlar Kurulu Kararlarının Vergileme Üzerinde Bir Etkisi Bulunmakta mıdır?.....	187
1.5.4.2.12. Taşımacılık İşinden Elde Edilen Ticari ve Arızı Kazançlar Nasıl Beyan Edilecektir?	189
1.5.4.2.13. Dar Mükellef Kurumların VUK Açısından Yükümlülükleri Nelerdir?.....	190
1.5.4.2.14. Acentalar ve Komisyoncular Açısından Durum Nedir?.....	191
1.5.4.2.15. Deniz Taşımacılığında Kullanılan Belgeler ve Uluslararası Teslim Şekilleri	192
1.5.5. Çifte Vergilemeyi Önleme Anlaşmaları Çerçevesinde Yukarıdaki Kazanç Unsurlarının Değerlendirilmesi.....	194
1.5.5.1. Deniz Ulaştırması Açısından ÇVÖA’ların Değerlendirmesi	195
1.5.5.2. Türkiye’nin Taraf Olduğu Anlaşmalar Hakkında Genel Açıklamalar	195
1.5.5.3. İngiltere Anlaşması Esas Alınarak ÇVÖA’ların Değerlendirilmesi	197

1.5.5.3.1 Vergileme Hakkının Tespiti.....	198
1.5.5.3.2 Gemi Taşımacılığı Kazancının Kapsamı	199
1.5.6. Vergi Cennetleri.....	206
1.6. KDV KANUNU AÇISINDAN DEĞERLENDİRME.....	206
1.6.1. KDV Uygulaması Hakkında Genel Açıklamalar	206
1.6.2. İstisna Uygulamaları Hakkında Genel Açıklamalar.....	208
1.6.3. Taşımacılık İstisnası KDVK 7 ve 14.....	210
1.6.3.1. Mevzuattaki Düzenleme Nedir?.....	210
1.6.3.2. Transit ve Türkiye ile Yabancı Ülkeler Arasında Yapılan Taşımacılık İşleri Nasıl Tanımlanmaktadır?	211
1.6.3.3. Transit ve Türkiye ile Yabancı Ülkeler Arasında Yapılan Taşımacılık İşlerinde İstisna Uygulanması İçin Taşıtanın Yurtiçinde Olması Mümkün müdür?	212
1.6.3.4. Transit Taşımacılıkta Yurt İçi Limanlardan Yük veya Yolcu Alınması Durumunda İstisna Uygulanabilir mi?	212
1.6.3.5. Transit ve Türkiye ile Yabancı Ülkeler Arasında Yapılan Taşımacılık İşlerinin Aracı Firmalar Kullanılarak Yapılması Durumunda İstisna Uygulanacak mıdır?.....	212
1.6.3.6. Masraf Yansıtılmaları da İstisna Kapsamında mıdır?	213
1.6.3.7. Taşımacılık İşlerinde Acentalar Tarafından Uygulanan Komisyonlar da İstisna Kapsamında mıdır?.....	213
1.6.3.8. Taşımacılık İşlerinde Taşıma Bedeline Ek Olarak Alınan Ücretler de İstisna Kapsamında mıdır?.....	215
1.6.3.9. Yabancı Firmalar Tarafından Yapılan Taşımacılık Faaliyetleri de İstisna Kapsamında mıdır?	215
1.6.3.10. Taşımacılık İşlemleri Nedeniyle Oluşan Kur Farkları da İstisna Kapsamında mıdır?.....	216
1.6.3.11. Taşımacılık İstisnasından Faydalanılması İçin Hizmet İhracatında Dikkate Alınan Şartların Sağlanması Gerekli midir?	217
1.6.3.12. İstisna Uygulamasında Karşılıklılık Şartı Aranmakta mıdır?	217
1.6.3.13. Serbest Bölgeler de İstisna Kapsamında mıdır?.....	217
1.6.3.14. Taşımacılıkta Kullanılan Taşıt Kiralama İşleri de İstisna Kapsamında mıdır?	217
1.6.3.15. Uluslararası Taşımacılık Faaliyetinde Türkiye’de Yapılan Harcamalar da İstisna Kapsamında mıdır?	218
1.6.3.16. Yurtdışında Başlayıp Yurtdışında Biten Taşımacılık İşlerini Nasıl Değerlendirmek Gerekir?	218
1.6.3.17. İstisna Kapsamındaki Taşıma İşleri Ne Zaman Beyan Edilmelidir?	219
1.6.3.18. İstisna Kapsamındaki İşlemlere İlişkin Yüklenen KDV’nin İadesi İçin Gerekli Belgeler Nelerdir?	219
1.6.4. Mal ve Hizmet İhracına Yönelik KDV İstisnası KDVK 11-12.....	219
1.6.4.1. Mevzuattaki Düzenleme Nedir?.....	220
1.6.4.2. İhracat İstisnası Düzenlemesinde Deniz Taşımacılığı ile İlgili Bazı Teslimler.....	221

1.6.4.3. Söz Konusu Teslimleri Acentaların Yapması Durumunda İstisna Yine Uygulanacak mıdır?	222
1.6.4.4. Yabancı Bayraklı Gemilere Yakıt ve Kumanya Teslimini İhracat İstisnası Kapsamında Değerlendirmek Mümkün müdür?	222
1.6.4.5. Söz Konusu İstisna Hükümleri Hizmet Teslimleri Açısından da Geçerli midir?	223
1.6.4.6. Uluslararası Deniz Taşımacılığı Yapan Yerli Gemiler Nasıl Değerlendirilecektir?	224
1.6.4.7. Yatlar ve Diğer Deniz Araçları da İstisna Kapsamında mıdır?	225
1.6.4.8. Türk Bayraklı Gemi, Yat ya da Diğer Deniz Araçları da İstisnadan Faydalanabilir mi?	225
1.6.4.9. İstisna Kapsamındaki Mal Teslimlerinde Gümrük Beyannamesi Düzenlenmesi Gerekli midir?	225
1.6.5. Deniz Araçlarının Teminine Yönelik KDV İstisnası Uygulaması KDVK 13/a	226
1.6.5.1. Mevzuattaki Düzenleme Nedir?	226
1.6.5.2. Hangi Teslim ve Hizmetler İstisnadan Faydalanabilecektir?	226
1.6.5.3. İstisnadan Faydalanan Teslim ve Hizmetler Kimlere Yapılmalıdır?	227
1.6.5.4. Araçların Teslimi ile Tadil, Bakım ve Onarım Hizmetlerinin Yapıldığı Mükelleflere İlişkin Şartlar Nelerdir?	227
1.6.5.5. İstisnadan Faydalananlar Bahis Konusu İşletme ve Kiralama Faaliyetlerini Ne Kadar Süre ile Yapmak Zorundadır? 230	
1.6.5.6. Deniz Araçları, Yüzer Tesis ve Araçlarının Kiralanması İşlemleri de İstisna Kapsamında mıdır?	231
1.6.5.7. Deniz Araçları, Yüzer Tesis ve Araçlarının Kiralanması Durumunda Kiracının Faaliyetleri Önemli midir?	232
1.6.5.8. İstisna Kapsamında Olan Teslim ve Hizmetlerin Yurtiçi Teslim ve Hizmet Olması Şartı Bulunmakta mıdır? İthalat da İstisna Kapsamında mıdır?	232
1.6.5.9. Deniz Araçları, Yüzer Tesis ve Araçlarının 2. El Satışı da KDV'den İstisna mı? Herhangi Bir Tonaj Sınırlaması Var mı?	233
1.6.5.10. Deniz Araçlarının İstisna Kapsamında Olmadan KDV'li Satışının Ardından Tekrar İstisnaya Konu Edilmesi Mümkün mü?	233
1.6.5.11. Deniz Araçları, Yüzer Tesis ve Araçlarının Satış Amaçlı Alınması Durumunda İstisna Söz konusu mü?	233
1.6.5.12. KDV İstisnası Uygulamasında Araç Kiralayan Firmaların Tadil, Bakım ve Onarım Giderleri de KDV'den İstisna mıdır?	234
1.6.5.13. KDV İstisnası Uygulamasından Turizm Bölgelerinde Sportif ve Eğlence Amaçlı Kullanılan Deniz Araçları da Faydalanabilir mi?	234

1.6.5.14. Kamu Kuruluşlarına Yapılacak Teslim ve Hizmetler KDV İstisnasından Faydalanabilir mi?	235
1.6.5.15. Finansal Kiralama İşlemleri Sonucunda Yapılan Araç Teslimleri de İstisna Kapsamında mıdır?	235
1.6.5.16. Deniz Araçları, Yüzer Tesis ve Araçlarına Tadil, Bakım ve Onarım İçin Alınan Aksam, Yedek Parça ya da Motorları İstisnadan Faydalanabilir mi?	236
1.6.5.17. Uygulama Kapsamında KDV'den İstisna Edilen Bakım Onarım ve Tadil Hizmetleri için Kullanılan Alet, Aksam ya da Parçalar da KDV İstisnası Kapsamında mıdır?.....	237
1.6.5.18. Bakım-Onarım ve Tadil Hizmetlerini Verenlerin Bu Hizmetleri Kapsamında Yüklenicilerden Aldıkları Hizmetler veya Alet, Aksam ya da Parçalar İstisna Kapsamında mıdır?	238
1.6.5.19. Uygulama Kapsamında KDV'den İstisna Edilmeyen Bakım-Onarım ve Tadil İçin Teslim Edilen Alet, Aksam ya da Parçaların Hizmet de İçermesi Durumunda KDV İstisnası Nasıl Uygulanacaktır?	239
1.6.5.20. Yabancı Gemilere Verilen Bakım-Onarım ve Tadil Hizmetleri de KDV'den İstisna mıdır?	239
1.6.5.21. Araçları Bizzat İmal ve İnşa Eden ya da Ettiren ve Bu İşlemler ile İlgili Teslim ve Hizmetlerin Yapıldığı Mükelleflere İlişkin Şartlar Nelerdir?.....	240
1.6.5.22. Araçların Bizzat İmal ya da İnşa Edilmesi ya da Sipariş Üzerine İmal ve İnşaa Ettirilmesi İşlemlerinde KDV İstisnasından Faydalanmaya Yönelik Yapılacak İşlemler Nelerdir?	240
1.6.5.23. Sipariş Üzerine İmal ve İnşa Faaliyetinde Bulunanlar ve Bu İşlemler ile İlgili Teslim ve Hizmetlerin Yapıldığı Mükellefler İçin KDV İstisnasından Faydalanmaya Yönelik Yapılacak İşlemler Nelerdir?	241
1.6.5.24. Araçları Bizzat İmal ve İnşa Eden ya da Ettirenlerle Sipariş Üzerine Bu Araçları İmal ya da İnşa Edenler Açısından Bu Araçları Teslim Alanların Faaliyetlerinin Bir Önemi Var mıdır?	242
1.6.5.25. Bu Araçları İmal ya da İnşa Eden ya da Ettirenlerle Sipariş Üzerine Bu Araçları İmal ya da İnşa Edenler Açısından Bu Araçları Teslim Alanların Yabancı Olmasının Bir Önemi Var mıdır?	244
1.6.5.26. Uygulama Kapsamında KDV'den İstisna Edilen İmal ve İnşa İşlerinde Neler İstisna Kapsamındadır?	244
1.6.5.27. Deniz Araçları, Yüzer Tesis ve Araçlarının İmal ve İnşasını Gerçekleştirenler Açısından İşgücü Hizmet Alımlarında Tevkifat Uygulanması Gerekliyor mu?	245
1.6.5.28. Deniz Araçları, Yüzer Tesis ve Araçlarının İmal ve İnşasını Gerçekleştirenlerin Bu Araçları Satışı da KDV'den İstisna mı?	246
1.6.5.29. Araç Teslimi, Bakım-Onarım, Tadil ya da İmal İnşa İşlerinde Kur Farkları ya da Vade Farkları İstisnaya Tabi midir?	247

1.6.5.30. KDV İstisnası Nasıl Belgelendirilecektir?.....	247
1.6.5.31. KDV İstisnası Uygulamasında 1998/1 Nolu KDV İç Genelgesi Kapsamında Alınacak Belgeler Nelerdir?.....	248
1.6.5.32. KDV İstisnası Uygulamasında Aranılan Şartların Sağlanmaması Durumunda Yapılacak İşlemler Nelerdir?	248
1.6.6. Deniz ve Hava Taşıma Araçları İçin Liman ve Hava Meydanlarında Yapılan Hizmetler KDVK 13/b	249
1.6.6.1. Mevzuattaki Düzenleme Nedir?.....	249
1.6.6.2. Deniz Taşıma Aracı ve Liman Kavramlarını Nasıl Değerlendirmek Gerekliyor?	250
1.6.6.3. Deniz Araçları İçin Yapılan Mal Teslimleri (İkmal Malzemesi vb.) İstisnadan Faydalanabilecek midir?.....	252
1.6.6.4. İstisnadan Faydalanabilecek Hizmetleri Kimler Yapabilir?	252
1.6.6.5. İstisnadan Faydalanabilecek Deniz Araçlarının Yurtiçi ya da Yurtdışına Sefer Yapması Önemli midir?.....	252
1.6.6.6. İstisnadan Faydalanabilecek Hizmetler Nelerdir?	253
1.6.6.7. İstisnaya Konu Hizmetlerin Limanlar Dışında Verilmesi Mümkün müdür?	258
1.6.6.8. Ardiye ve Terminal Hizmetleri İstisna Kapsamında mıdır?	259
1.6.6.9. Acentaların Verdikleri Hizmetleri İstisna Kapsamında Nasıl Değerlendirmek Gerekir?	259
1.6.6.10. İstisnaya Konu Hizmetlerin Ticari Olmayan Deniz Araçlarına Verilmesi de İstisna Kapsamında mıdır?.....	260
1.6.6.11. İstisnadan Faydalanabilecek Hizmetlerin Türk ya da Yabancı Bayraklı Gemilere Verilmesi Önemli midir?	260
1.6.6.12. Taşıt Üstü Gümrük İşlemlerine Tabi Tutulan veya Tutulmayan Eşyalara Yapılan Tahmil Tahliye Hizmetleri Sonucunda Liman İşletmelerince Tahsil Edilen Tahmil Tahliye Ücretlerinin İthalatta KDV Matrahına Dahil Edilmesi Gerekir mi?.....	261
1.6.6.13. İstisnadan Faydalanan Mükelleflerin İade Talepleri Nasıl Değerlendirilecektir?	262
1.6.7. Yatırım Teşvik Belgesinde Yer Alan Makine ve Teçhizatlarla İlişkin KDV İstisna Uygulaması 13/d	262
1.6.7.1. Mevzuattaki Düzenleme Nedir?.....	262
1.6.7.2. İstisna Şartlı Bir İstisna mıdır?.....	262
1.6.7.3. Neler İstisnadan Faydalanabilir?	262
1.6.7.4. Deniz Araçları İstisnadan Faydalanabilir mi?.....	263
1.6.7.5. İstisnadan Nasıl Faydalanılabilir?.....	263
1.6.8. Limanlara Bağlantı Sağlayan Demiryolu Hatları, Limanlar ve Hava Meydanlarının İnşasına, Yenilenmesine, Genişletilmesine Yönelik KDV İstisnası Uygulaması 13/e	263
1.6.8.1. Mevzuattaki Düzenleme Nedir?.....	264
1.6.8.2. Liman Kavramını Nasıl Değerlendirmek Gerekliyor?	264
1.6.8.3. Hangi Teslim ve Hizmetler İstisnadan Faydalanabilecektir?	264
1.6.8.4. İstisnadan Faydalanan Teslim ve İnşaat Taahhüt İşleri Kimlere Yapılmalıdır?.....	265

1.6.8.5. İstisnaya Konu İşleri Bizzat Kendisi Yapan veya Yaptıran Mükelleflere İlişkin Şartlar Nelerdir?	265
1.6.8.6. İstisnaya Konu İşlerin Bizzat Yapılması ya da Yaptırılması İşlemlerinde KDV İstisnasından Faydalanmaya Yönelik Yapılacak İşlemler Nelerdir?.....	266
1.6.8.7. Söz Konusu İşlemleri Bizzat Yapan ya da Sipariş Üzerine Yapan Mükelleflere Mal ve Hizmet Temin Edenler de İstisnadan Faydalanabilecek mi?	267
1.6.8.8. İstisnaya Konu İşlerin Yaptırılması Durumunda Mal ve Hizmetlerin Siparişi Veren tarafından Temin Edilmesi Durumunda Nasıl İşlem Yapılacaktır?.....	267
1.6.8.9. Uygulama Kapsamında KDV'den İstisna Edilen İşlerle İlgili Olarak Hangi Teslim ve İnşaat Taahhüt İşleri İstisna Kapsamındadır?.....	268
1.6.8.10. Uygulama Kapsamında KDV'den İstisna Edilen İşlerle İlgili Olan İthalat İşlemleri de KDV'den İstisna mıdır?.....	269
1.6.8.11. Mal Teslimi veya İnşaat Taahhüt İşi Yapan Mükellefin İstisnaya Konu Olmayan Teslim ve Hizmetleri Nasıl Değerlendirilecektir?	269
1.6.8.12. Uygulama Kapsamında KDV'den İstisna Edilen İşlerle İlgili Olarak Hizmet Alımları da İstisna Kapsamındadır?	269
1.6.8.13. Yap İşlet Devret Modelinde İstisna Uygulaması Nasıl Yapılacaktır?.....	270
1.6.8.14. Limanlarla İlgili İstisna Kapsamındaki İşleri Bizzat Gerçekleştirenlerin Bu Limanları Devretmesi de KDV'den İstisna mı?.....	271
1.6.8.15. Söz Konusu İşlerde Oluşan Kur Farkları ya da Vade Farkları İstisnaya Tabi midir?	271
1.6.8.16. KDV İstisnası Uygulamasında Aranan Şartların Sağlanmaması Durumunda Yapılacak İşlemler Nelerdir?	271
1.6.9. Milli Güvenlik Kuruluşlarının Deniz Araçları Teminine Yönelik KDV İstisnası Uygulaması 13/f.....	272
1.6.9.1. Mevzuattaki Düzenleme Nedir?.....	273
1.6.9.2. Milli Güvenlik Kurumlarının Doğrudan Alımlarında İstisna Uygulaması Nasıl Olacaktır?	274
1.6.9.3. Yüklenici Firmalara Yapılacak Teslim ve Hizmetlerde İstisna Uygulaması Nasıl Olacaktır?.....	275
1.6.9.4. Müteselsil Sorumluluk Uygulaması	277
1.6.9.5. 112 nolu KDV Tebliği ile Yapılan Düzenlemelerin 93 nolu KDV Tebliği Kapsamında Yapılan Uygulamalara Etkisi	277
1.6.9.6. Milli Güvenlik Kuruluşları Tarafından Bu Kapsamda Yapılan İthalatlar da İstisna Uygulamasından Faydalanabilir mi?	278
1.6.10. Gümrük ve Deniz Ticaretine İlişkin Mevzuat Çerçevesindeki İthalat İşlemlerinde KDV İstisnası Uygulaması 16/1-b	278
1.6.11. Ardiye, Terminal ve Depolama Hizmetleri İçin Uygulanan KDV İstisnası Uygulaması KDV Kanunu 17/4-o	280

1.6.11.1. Mevzuattaki Düzenleme Nedir?.....	281
1.6.11.2. İstisna Kapsamına Neler Girmektedir?.....	281
1.6.11.3. Ardiye, Depolama ve Terminal Hizmetlerinin Kapsamı ve Tanınan İstisna Nedir?.....	281
1.6.11.4. Geçici Depolama Yerleri ve Antrepolarda Bulunan Eşyalara Verilen Ardiye ve Depolama Hizmetleri Sonucu Tahsil Edilen Ücretlerin İthalatta KDV Matrahına Dahil Edilmesi Gerekir mi?.....	285
1.6.11.5. Acentaların Verdikleri Hizmetleri İstisna Kapsamında Nasıl Değerlendirmek Gerekir?.....	286
1.6.11.6. Kiralama İşlemleri İçin Tanınan İstisna Nedir?.....	287
1.6.11.7. Free Shop'ların Mal Teslimleri de KDV'den İstisna mıdır?287	
1.6.12. Gemi Kiralama İşlemlerinin KDV Açısından Değerlendirilmesi.288	
1.6.12.1. İktisadi İşletmelere Dahil Olmayan Bir Geminin Kiraya Verilmesi.....	288
1.6.12.2. Bir Geminin Yurtdışındaki Müşteriye Kiraya Verilmesi.....	289
1.6.12.3. Bir Geminin Yurtiçindeki Müşteriye Kiraya Verilmesi.....	290
1.6.12.4. Bir Geminin Yurtdışındaki Firmadan Kiralanması	290
1.6.12.5. Time Charter (Kırkambar Sözleşmeleri) Kiralama İşleri ...	291
1.6.12.6. Finansal Kiralama Yoluyla Bir Geminin Yurtdışındaki Firmadan Kiralanması	291
1.6.12.7. Finansal Kiralama Yoluyla Bir Geminin Yurtdışındaki Firmaya Kiralanması.....	292
1.6.13. Gemi Satış İşlemlerinin KDV Açısından Değerlendirilmesi.....	292
1.6.14. Acentaların KDV Mükellefiyetleri Açısından Değerlendirilmesi.292	
1.6.15. Güncel KDV Oranları Nedir?.....	293
1.7. SERBEST BÖLGE UYGULAMALARI	294
1.7.1. Serbest Bölgelerdeki Gelir ve Kurumlar Vergisi Uygulamaları.....	295
1.7.2. Serbest Bölgelerdeki Defter ve Belge Düzeni.....	297
1.7.3. Serbest Bölgelerde KDV Uygulaması	297
1.7.3.1. Serbest Bölgelerde Taşımacılık İstisnası Uygulaması.....	298
1.7.3.2. Serbest Bölgelerde Liman Olmaması Durumunda İstisna Uygulanabilir mi?	298
1.7.3.3. KDV Kanunundaki Diğer İstisnalar ve Serbest Bölge İstisnasının Şartlarının Birlikte Bulunması Durumunda Hangisinin Uygulanacağı	299
1.8. ÖTV AÇISINDAN DEĞERLENDİRME.....	300
1.8.1. Deniz Araçlarının Alım ve Satımlarında ÖTV	300
1.8.1.1. Mevzuattaki Düzenleme Nedir?.....	300
1.8.1.2. II Sayılı Listede Yer Alan Deniz Taşıma Araçları ve ÖTV Oranları Nedir?	302
1.8.1.3. Deniz Aracı İmal ve İnşası ve Temini Hakkında Bazı Mukteza Örnekleri	302
1.8.1.4. Deniz Aracı İmal ve İnşasında Kullanılacak Malların İthalatı ÖTV'den İstisna mıdır?.....	303
1.8.1.5. Mal İhracına Yönelik ÖTV İstisnası.....	304

1.8.1.6. Yabancı Bayraklı Gemilere Yakıt ve Kumanya Teslimini İhracat İstisnası Kapsamında Değerlendirmek Mümkün müdür?	304
1.8.1.7. Ticari Deniz Aracı İçin de ÖTV Uygulanacak mı?.....	306
1.8.1.8. İkinci El Deniz Aracı Alımlarında ÖTV Uygulanacak mı? ...	306
1.8.1.9. Gümrük ve Deniz Ticaretine İlişkin Mevzuat Çerçevesindeki İthalat İşlemlerinde ÖTV İstisnası Uygulaması	306
1.8.1.10. ÖTV'de Vergi İndirimi Mümkün müdür?	306
1.8.1.11. İndirimi Mümkün Olmayan ÖTV Nasıl Değerlendirilecektir?	307
1.8.2. Deniz Araçlarına Yakıt Tesliminde ÖTV.....	307
1.8.2.1. Mevzuattaki Düzenleme Nedir?.....	308
1.8.2.2. Düzenlemeden Hangi Akaryakıtlar Faydalanmaktadır?	308
1.8.2.3. Düzenlemede Yer Alan Bazı Tanımlamalar	309
1.8.2.4. ÖTV İndiriminden Faydalanabilecek Deniz Araçları Nelerdir?.....	310
1.8.2.5. ÖTV İstisnasından Faydalanmanın Şartları Nelerdir?.....	311
1.8.2.6. Hizmetlerin Kabotaj Hattında İfa Edilmesi Ne Anlama Geliyor?	312
1.8.2.7. ÖTV İstisnasından Faydalanan Yakıtı Kimler Teslim Edebilir?	312
1.8.2.8. ÖTV İstisnasından Faydalanmak İçin Deniz Aracının Sahibi Olmak Gerekir mi?	312
1.8.2.9. ÖTV İstisnasından Faydalanan Deniz Aracının Satılması ya da Kira Süresinin Bitmesi Durumunda İstisna Uygulaması Nasıl Değerlendirilecektir?	312
1.8.2.10. ÖTV İstisnasından Faydalanarak Alınan Yakıt Başka Amaçlar İçin Kullanılabilir mi?	313
1.8.2.11. ÖTV İstisnasından Faydalanarak Alınan Yakıt Kullanımının YMM'lerce Onaylanması da Gerekliyor mu?.....	313
1.8.2.12. ÖTV İstisnasından Faydalanarak Alınan Yakıtlar İçin Kullanılan Defterlere İlişkin Bir Düzenleme Var mı?.....	314
1.8.2.13. Yakıt Alım Defterinin Zayi Olması Durumunda Ne Yapılması Gerekliyor?	314
1.8.2.14. Yakıt Alımında ÖTV Teşvikinin Vergi Mükellefiyeti ile Bağlantısı ve Kayıt Dışılık Açısından Önemi Nedir?	316
1.9. VUK AÇISINDAN DEĞERLENDİRME.....	316
1.9.1. VUK'un Değerleme Hükümleri Açısından	317
1.9.2. VUK Uyarınca Amortisman Hesaplamaları Açısından.....	317
1.9.3. VUK Uyarınca Bedeli Kredi Kartı Kullanılmak Suretiyle Ödenen Taşımacılıkta Belge Düzeni.....	318
1.9.4. VUK Uyarınca Tankerlerden Yapılan Akaryakıt Satışlarında Düzenlenecek Belgeler (Ödeme Kaydedici Cihaz).....	318
1.10. MTV AÇISINDAN DEĞERLENDİRME	319
1.10.1. Kimler, Hangi Şartlarda MTV Ödemekle Yükümlüdür?	319
1.10.2. MTV Oranları Nedir?.....	320
1.10.3. Ticari Amaçlı Deniz Araçları MTV'ye Tabi midir?	320

1.10.4. MTV Ödemeleri Gelir ve Kurumlar Vergisi Matrahının Tespitinde Gider Olarak Kabul Edilebilir mi?	321
1.11. HARÇLAR AÇISINDAN DEĞERLENDİRME	322
1.11.1. Denizcilik Sektörünü İlgilendiren 2008 Yılında Uygulanacak Harçlar	322
1.11.2. Denizcilik Sektöründe Önem Arz Eden Harç Uygulamaları	323
1.12. DAMGA VERGİSİ AÇISINDAN DEĞERLENDİRME	323
1.12.1. Güncel Damga Vergisi Uygulamaları	324
1.12.2. Denizcilik Sektöründe Önem Arz Eden Damga Vergisi Uygulamaları	324
1.12.3. Charter ve Kırkambar Sözleşmelerinin Damga Vergisi Kanunu Karşısındaki Durumu	326
1.12.4. Damga Vergisi Kalkacak mı?	326
1.13. KAMBİYO MEVZUATI AÇISINDAN DEĞERLENDİRME	327
1.14. BSMV AÇISINDAN DEĞERLENDİRME	328
1.15. TRASFER FİYATLANDIRMASI	328
1.16. ENFLASYON MUHASEBESİ	329
1.17. VARLIK BARIŞI UYGULAMASI	330
1.18. DENİZCİLİK SEKTÖRÜ İLE İLGİLİ DİĞER HUSUSLAR	332
1.18.1. Yabancı Personel Çalıştırılması Hakkında	332
1.18.2. Gemi İnşa Yatırımlarına Sağlanan Arsa Tahsisi Teşviki	335
1.18.2.1. Gemi İnşa Yatırımlarına Sağlanan Arsa Tahsisi Teşviki (Hazine Açısından)	336
1.18.2.2. Milli Emlak Düzenlemesi	338
1.18.3. Bankalardan Yapılacak Ücret Ödemeleri	338
2. DENİZCİLİK SEKTÖRÜNDE YUNANİSTAN'DAKİ VERGİ UYGULAMALARI	339
2.1. YUNANİSTAN'DAKİ GENEL VERGİ UYGULAMALARI	339
2.1.1. Gelir Vergisi Uygulamaları	340
2.1.2. Kurumlar Vergisi Uygulamaları	341
2.1.3. Diğer Vergi Uygulamaları	342
2.2. YUNANİSTAN'DAKİ DENİZCİLİK SEKTÖRÜNÜ İLGİLENDİREN BAZI VERGİ UYGULAMALARI	343
2.2.1. Denizcilik Sektöründeki Gelir ve Kurumlar Vergisi Muafiyeti Uygulamaları	343
2.2.2. Gemicilik Faaliyetleri İçin Kullanılan Hukuki Yapılar	343
2.2.3. Gemilerin Tescili	344
2.2.4. Yunan Tonaj Vergisi ve Bu Verginin Yunan Deniz Taşımacılığı Açısından Değerlendirilmesi	345
2.2.5. Gemi Adamlarına İlişkin Vergileme	348
2.2.6. Deniz Turizmi ve Balıkçılık	349
2.2.7. Amatör Tekne Sahiplerinden Alınan Vergiler	349
3. TÜRKİYE'DE DENİZCİLİK SEKTÖRÜNÜN VERGİ SORUNLARI	350
3.1. Türk Bayrağı'nın Tercih Edilmemesi	350
3.2. İşletme Kredilerindeki Vergi, Resim Harçlar	351
3.3. Çifte Vergileme	351

3.4. Genel Vergi Oranları ve Teşvikler	351
3.5. TUGS Sisteminin Amacı Dışında Uygulanması.....	352
3.6. Gemilere Alınan Yedek Parça İthalinin KDV Açısından Durumu	352
3.7. Yabancı Yat İşletmelerinin Durumu	353
3.8. Amatör Teknelere Uygulanan Vergiler	353
3.9. Tersane Yatırımlarının KDV Karşısındaki Durumu.....	354
3.10. Marinalarda Uygulanan Ecri Misil.....	354
3.11. Balık Üretimi Girdilerinde Yüklenilen KDV'nin İadesi ve Yüksek İthalat Vergileri	355
3.12. Ürünler Üzerindeki KDV Oranlarının Yüksekliği.....	355
3.13. Balıkçılıkta Sağlanan ÖTV İndirimi Sisteminin Adaletsizliği	356
3.14. Balık Hallerinin AB Standartlarına Uymaması	356
3.15. İstatistiksel Problemler	356
3.16. Mevzuata Yönelik Karmaşa	356

Üçüncü Bölüm

DEĞERLENDİRME VE SONUÇ

1. VERGİSEL TEŞVİKLERİN YATIRIMLARI DOĞRUDAN ETKİLEYİP ETKİLEMEDİĞİNİN ANALİZİ	357
2. DEĞERLENDİRMELER	361
2.1. Türk Denizciliğinin Genel Durumu Açısından Değerlendirme	361
2.1.1. Deniz Ulaştırması Açısından	361
2.1.2. Deniz Turizmi Açısından.....	361
2.1.3. Limanlar Açısından	362
2.1.4. Gemi İnşa Sanayi Açısından	363
2.1.5. Su Ürünleri Açısından	363
2.2. Türk Denizciliğinin Genel Durumunun Yunanistan'la Kıyaslanması..	364
2.2.1. Deniz Ulaştırması Açısından	364
2.2.2. Deniz Turizmi Açısından.....	365
2.2.3. Limanlar Açısından	365
2.2.4. Gemi İnşa Sanayi Açısından	366
2.2.5. Su Ürünleri Açısından	366
2.3. Türk Denizciliğindeki Vergi Uygulamalarının Yunanistan Örneği ile Karşılaştırılarak Değerlendirilmesi	367
2.3.1. TUGS Açısından (Türk Tonaaj Vergisi Sistemi).....	367
2.3.2. 2581 Sayılı Yasa Açısından.....	368
2.3.3. Yatırım İndirimi Uygulamaları Açısından Değerlendirme	369
2.3.4. Vergi Cennetleri Uygulamasının Gelir ve Kurumlar Vergisi Açısından Değerlendirilmesi	369
2.3.5. Gelir ve Kurumlar Vergileri Açısından Deniz Araçları Giderlerinin Kurum Kazancının Tespitinde Kanunen Kabul Edilmeyen Gider Olarak Değerlendirilmesi	369
2.3.6. Deniz Ulaştırması Açısından.....	370

2.3.7. ÇVÖA'lar Açısından	370
2.3.8. KDV Kanunu Açısından	370
2.3.9. ÖTV Kanunu Açısından	373
2.3.10. MTV Kanunu Açısından	374
2.3.11. Harçlar Kanunu Açısından	375
2.3.12. Damga Vergisi Kanunu Açısından	375
2.3.13. BSMV Açısından	375
2.3.14. Kambiyo Mevzuatı Açısından	375
2.3.15. Transfer Fiyatlandırması ve Enflasyon Muhasebesi Uygulamaları Açısından	375
2.3.16. Aflar ve Vergi Barişları Açısından	376
3. SONUÇ	379

EKLER

Ek 1: Yürürlükte Bulunan İkili Ticaret ve Deniz Taşımacılık Anlaşmaları...	385
Ek 2: Kolay Bayrak Ülkeleri Listesi	387
Ek 3: Denizcilik Terminolojisi	389
Ek 4: Deniz Ticaret Odaları Meslek Komiteleri	391
Ek 5: Ulusal ve Uluslararası Hukuk Sisteminde Mali İkametgâhı Belirleyen Kriterler	393
Ek 6: Deniz Ticaret Filosunun Geliştirilmesi ve Gemi İnşa Tesislerinin Teşviki Hakkındaki Kanunun Uygulanmasına İlişkin Yönetmeliğin 3 üncü Maddesinin Değişik İkinci Fıkrası Hükmü Gereğince Denizcilik Müsteşarlığınca Kabul Edilen Klas Kuruluşları Listesi	395
Ek 7: Yürürlükte Bulunan Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşmaları.....	397
Ek 8: Taşıtlara İlişkin Amortisman Oranları	401
Ek 9: Harçlar Kanunu Mükerrer 138 inci Maddesi Hükmü Gereğince Belirlenen Harçlar Kanunu 54 Nolu Genel Tebliği Ekinde Yayımlanan 2008 Yılına İlişkin 7 Sayılı Tarife Harçları.....	403
Ek 10: Damga Vergisi Kanunu'na Ekli (1) Sayılı Tabloda Gösterilen Damga Vergisine Tabi Kağıtlar	407
KAYNAKÇA	411

TABLORAR LİSTESİ

TABLO 1:	Dünya Deniz Ticaret Filosunun İlk 30 Ülkesi (300 Grt ve üzeri)	34
TABLO 2:	30 Ülkenin Milli ve Yabancı (Major Open Registry Flags) Bayraktaki Gemileri (1000 Grt ve üzeri)	35
TABLO 3:	Dünya Deniz Taşımacılığı (Milyon Ton)	37
TABLO 4:	Türk Deniz Ticaret Filosunun Gelişimi (150 grt ve üzeri)	43
TABLO 5:	Türk Deniz Ticaret Filosunun Milli ve TUGS Dağılımı (150 grt üzeri)	45
TABLO 6:	Türk Deniz Ticaret Filosunun Milli Sicil ve TUGS İtibariyle Sayısal Analizi (150 grt üzeri)	46
TABLO 7:	1500 dwt Üzeri Türk Deniz Ticaret Filosu	47
TABLO 8:	Denizyolu Dış Taşımalarında Türk ve Yabancı Payları (Mton)	47
TABLO 9:	2005-2007 Yıllarında Kamu ve Özel Sektöre Verilen ÖTV'siz Yakıt Miktarları	48
TABLO 10:	ÖTV'siz Yakıtların Gemi Tiplerine Göre Dağılımı	49
TABLO 11:	Tekne Başına Düşen Kişi Sayısı	51
TABLO 12:	Limanlarımızda Yapılan Yükleme-Boşaltma (Elleçleme) Faaliyetleri (Ton)	53
TABLO 13:	2000-2007 Yılları Gemi İnşası	57
TABLO 14:	2001-2007 Yılları Bakım ve Onarım Faaliyetleri	57
TABLO 15:	Bölgelere Göre Balıkçı Teknelerinin Nitelikleri (2006)	59
TABLO 16:	Türk ve Yunan Filolarının Karşılaştırılması	64
TABLO 17:	Yunanistan'daki Tekne Bağlama Kapasiteleri	65
TABLO 18:	Türk Gelir Vergisi Dilimleri	71
TABLO 19:	ÖTV'ye Tabi Araçlar	302
TABLO 20:	6 Seri Nolu ÖTV Tebliği Kapsamındaki Deniz Yakıtlarının (GTİP) Numaraları	308
TABLO 21:	Denizcilik Sektörü ile İlgili MTV Oranları	320
TABLO 22:	Yunanistan'daki Gelir Vergisi Dilimleri	340
TABLO 23:	Yunanistan'daki Diğer Bazı Vergi Uygulamaları	342